



POTRAVINOVÝ INKUBÁTOR – UNIKÁTNY PRIESTOR PRE SPOLUPRÁCU VEDY A PRAXE

Pracovisko výskumného centra AgroBioTech pre experimentálny pivovar, mikroskladovňu, analyzér piva, ale aj spinoff zameraný na vývoj inovatívnych potravín. I tak sa dá označiť potravinový inkubátor výskumného centra AgroBioTech SPU v Nitre, ktorý využíva širokú škálu surovín z vlastnej univerzitnej botanickej záhrady a vo svojej prvej kolekcii má až 27 výrobkov. Od roku 2023 sa venuje vývoju a komercializácii a čoskoro plánuje spustiť výrobu svojich unikátnych produktov. Aj pre tieto aspekty je dôležitým pilierom v oblasti univerzitného transferu technológií s celoslovenským a medzinárodným významom.

Potravinový inkubátor využívajú odborní pracovníci na viacero dôležitých aktivít, ktoré súvisia priamo s kooperáciou medzi výskumom a praxou a je aj veľmi dôležitým článkom v procese univerzitého transferu technológií. „V prvom rade je to priestor pre pilotné testovanie a validáciu vyvinutých laboratórnych technológií rastlinných surovín a potravín v laboratórnych podmienkach simulujúcich priemyselne relevantné prostredie. No v rámci druhej roviny fungovania poskytuje potravinový inkubátor podporu transferu inovatívnych technológií a poznatkov do praxe s využitím potenciálu vedeckého konzorcia,“ vysvetlila Eva Ivanišová, odborná garantka potravinového inkubátora. Potravinový inkubátor je teda zameraný jednak na podporu začínajúcich podnikateľov, startupistov alebo aj študentov, ktorí majú inovatívne myšlienky a radi by ich pretavili do praxe. „Potravinový inkubátor ako súčasť výskumného centra AgroBioTech Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre nadväzuje na potreby praxe a priamo reflektuje požiadavky trhu. Potravinový inkubátor posilní spoluprácu s praxou, a to v zmysle poskytovania služieb formou konzultácií a poradenstva pri vývoji a optimalizácii receptúr inovatívnych potravín a zároveň nadviaže na služby, ktoré aktuálne už výskumné centrum poskytuje formou analytických, výskumných a vývojových činností,“ vysvetlila Ivanišová.

POTRAVINOVÝ INKUBÁTOR AKO SPINOFF

Potravinový inkubátor však veľmi úspešne pôsobí aj ako spinoff spoločnosť SPU. „Obchodná spoločnosť Potravinový inkubátor, s. r. o., vznikla ako výstup v rámci projektu štrukturálnych fondov zameraného na podporu dlhodobého strategického výskumu v doméne Zdravé potraviny a životné prostredie: „Dopyto-orientovaný výskum pre udržateľné a inovatívne potraviny, Drive4SIFood“. Ide o spinoff firmu, ktorej cieľom je komercializácia produktov, myšlienok a procesov. Firma je zameraná predovšetkým na výskum a vývoj potravinových produktov rastlinného pôvodu s ambíciou výroby potravinárskych výrobkov,“ ozrejmila Lucia Gabríny, riaditeľka výskumného centra AgroBioTech. Podľa jej slov je spoločnosť v stopercentnom vlastníctve univerzity a jej hlavnou úlohou bude komercializácia univerzitných produktov. „Am-

bíciou spoločnosti je vyrábať produkty, predovšetkým s využitím rastlinného materiálu z Botanickej záhrady SPU v Nitre – teda v skratke povedané - produkty budú pochádzať z našej vlastnej záhrady.“ V blízkej budúcnosti potravinový inkubátor tieto produkty bude distribuovať v rámci univerzity predovšetkým študentom a zamestnancom prostredníctvom našich univerzitných bufetov. „Aktuálne pripravujeme dokumentáciu pre schválenie prevádzky na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva a po jej schválení plánujeme už pilotne vyvinuté produkty začať vyrábať,“ povedala Gabríny.

EDUKAČNÉ CENTRUM

Potravinový inkubátor ponúka aj množstvo vzdelávacích programov a workshopov. Sú zamerané na suroviny a produkty rastlinného pôvodu, ich nutričnú charakteristiku, výhody vo výžive a možnosti využitia pri výrobe inovatívnych potravín a potravín s pridanou hodnotou. „Vzdelávacie programy sú tiež zamerané na správnu hygienickú prax v súlade s HACCP. Zároveň potravinový inkubátor slúži ako tréningový a prezentačný priestor (workshopy) pre vývoj, výrobu a inováciu pokrmov na rastlinnej báze a hotových jedál v súlade s nutričnými požiadavkami a požiadavkami na šetrnú prípravu so zachovaním hlavných nutrientov. Workshopy sú svojím zameraním vhodné pre študentov, startupy, ale aj laickú verejnosť. V neposlednom rade potravinový inkubátor ponúka možnosti spolupráce v potravinárskom odvetví a networkingu a zabezpečuje kontakt na odborníkov a mentorov na základe individuálneho podnikateľského nápadu a úrovne obchodných skúseností,“ vysvetlila Ivanišová.

PRODUKTY INKUBÁTORA

Pracovníkom inkubátora sa podarilo pred koncom minulého roka skompletizovať prvú kolekciu reprezentatívnych výrobkov potravinového inkubátora. „Využili sme širokú škálu surovín z univerzitnej botanickej záhrady, infraštruktúru potravinového inkubátora, tiež výskumného centra AgroBioTech a v neposlednom rade vedomosti a zručnosti nielen výskumníkov, ale aj študentov. Prvá kolekcia zahŕňa 27 výrobkov: bylinné a ovocné čaje, zeleninové a ovocné chipsy, ovocné



RNDr. Hana Ďúranová, PhD.,
pri transmisnom elektrónovom mikroskope.



Čipsy z koreňovej zeleniny.



Čajový mix.



Mix rôznorodých sušienok.

rolky, oblátky, sirup, likéry, džemy. Sortiment výrobkov sa bude rozširovať a plánujeme ich v prvom kroku distribuovať v našich univerzitných prevádzkach a v budúcnosti možno aj prostredníctvom e-shopu alebo predajných spoločností, nakoľko sa stretávame s pozitívnym ohlasom a už teraz máme záujemcov o naše produkty. Nebránime sa v budúcnosti aj spolupráci so súkromným sektorom a vývoju spoločných produktov," dodala Gabríny.

AGROBIOTECH

Výskumné centrum AgroBioTech SPU v Nitre je celouniverzitné špecializované pracovisko, ktoré vykonáva koncentrovaný inovatívny výskum v príslušných oblastiach smerujúci k novým metódam a postupom

vo výskume, najmä aplikovanom, s možnosťou transferu výsledkov do praxe. Výskumné centrum AgroBioTech SPU v Nitre vzniklo v roku 2015 na základe riešenia projektu ITMS 26220220180 „Vybudovanie výskumného centra AgroBioTech“, ktoré je jedným z výskumných univerzitných projektov realizovaných z finančných prostriedkov EÚ v rámci operačného programu Výskum a vývoj, prioritná os 2 Podpora výskumu a vývoja, opatrenie Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe. Stratégickým cieľom projektu bolo vybudovať komplexné, výskumné, inovačné a kompetenčné regionálne centrum v oblasti agrobiológie, agroekológie, biotechnológie a bioenergetiky. Projekt sa realizoval v období apríl 2013 – november 2015.

Výskumné centrum AgroBioTech je vybavené špič-



RNDr. Hana Ďuranová, PhD.
Ukážka sušienok po pečení.



Sušienky zo zmesných múk: batátové, makové a škoricovo-medové.



Sirupy rôznych príchutí.



Ďetská letná univerzita.

kovou výskumnou infraštruktúrou, a tým umožňuje realizáciu výskumu na vysokej úrovni, aplikovateľného v praxi, s previazanosťou na kľúčové potreby prioritných tém v agrobiológii, technológii spracovania poľnohospodárskych produktov a agropotravinárstve, biotechnológii, genetických technológiách, agroekológii, bioenergetike a bioekonomike.

Jeho poslaním je pôsobiť ako regionálne centrum aplikovaného výskumu, integrujúce rozhodujúce výskumné aktivity, čo umožní dosiahnuť synergický efekt vo využití a zvyšovaní výskumného potenciálu SPU v Nitre. Úlohou výskumného centra AgroBioTech je realizácia špičkového výskumu, ale najmä výskumu s priamym vplyvom na spoločenskú prax, na vznik inovácií, vývoj moderných technológií a poradenských služieb pre implementáciu výsledkov

výskumu a vývoja výskumného centra AgroBioTech do praxe.

Zriadenie výskumného centra AgroBioTech sa stalo stimulom pre realizáciu vedeckovýskumných a vývojových činností najvyššej kvality s excelentným prístrojovým vybavením v prostredí atmosféry kolegiality, interdisciplinarita a tímovej práce. Výskumné centrum AgroBioTech je otvoreným pracoviskom. Infraštruktúra, tzn. zariadenia i personál centra, môže byť využívaná pracoviskami SPU a inými subjektmi výskumu a vývoja na výskum.

Autori: Juliana Bezáková, Martin Karlík

Foto: Archív SPU v Nitre